

”מרחב מוגן חינוכי בחיפה” – פעילות אתר לתלמידים בזמן מלחמת לבנון

ד”ר ארנון שמואל וסתר תמנת

המרכז לקידום המחשוב והטכנולוגיה בחינוך (מק”מ – חיפה) - מערכת החינוך והתרבות, עיריית חיפה

עקב העובדה שתלמידי ב' בזמן המלחמה האחרונה (קיץ 2006) נותקו מהשגרה, מלימודים בבית הספר ומחבריהם, שמעו אזעקות תכופות ונאלצו להיכנס למרחבים מוגנים - הם חשו מצוקה, מבוכה ושעמום. בנוסף, בוטל זמן יקר שיכול היה להיות מנוצל להתקדמות אישית, ליצירה, ולחיזוק הלכידות החברתית. כידוע, האינטרנט הנוכחי אחד מהכלים רבי העוצמה שקיימים לשירות נושאים רבים בחיים המודרניים וביניהם החינוך. מהיותו כלי דו-סיטרי הוא מאפשר תקשורת בין חברי הקהילה בכלים מגוונים. בעיצומם של נפילות הקטיושות על העיר חיפה והקריות החליט צוות המק”מ לבנות אתר שייתן מענה לתלמידים, למורים ולהורים בתקופת החרום. האתר שונה בשם: ”מרחב מוגן חינוך בחיפה” (<http://www.mkm-haifa.co.il/herum>) מכיל את המדורים הבאים: מידע לשעת חירום – עיריית חיפה ומשרד החינוך, התנהגות ילדים במצב חירום – פיקוד העורף, מרכזי פעילות לילדים בחיפה, אתרים לשעת חירום, אתרי חדשות, אתרי בילוי ופנאי, אתרי לימוד, חומרי לימוד שפותחו ע”י משרד החינוך, מחרום לשגרה – הערכות לקראת שנת הלימודים החדשה. אחד ממדורי האתר היה פורום שכונה ”מדברים”. דבר קיומו של האתר הובא לידיעת המורים באמצעות דוא”ל. התברר שנרשמו אלפי כניסות לאתר.

בימים שעברו עלינו, תקופת המלחמה בלבנון, הייתה תחושה של חוסר אונים. הישיבה במקלטים, בחדרי הביטחון, או מאחורי ”קיר מגן דרומי”, גרמה לרבים מאיתנו מצוקה. פעמים רבות אנו, מבוגרים כילדים, חשים, שקשר עם הזולת, שיחה בה נוכל לספר על תחושותינו יכולה להועיל, להקל על המתח ולגרום להרגשה שאנו לא לבד. מבדיקת פורומי השיחות עלה שדווקא בתקופת המלחמה, ילדים מצאו עניין בשיחה עם גורמים איתם הם בקשר במשך שנת הלימודים. קהיליית בית הספר מהווה עבורם כתובת לפניה ולשיח – אם המדובר בשיח עם מורה או עם חברים לכיתה ולקהילת בית הספר בכלל. מאות הודעות התקבלו בפורומים. השיחות שיקפו רגשות פחד, חרדה, חשש, אזהרה, געגוע, אך גם חיזוק, עידוד, שלוה ותקווה. להלן שלוש דוגמאות של שיחות בפורום:

כותרת: הפחד שישאר לנו

הפחד שלי שישאר לכל החיים. הפחד הזה לא יעבור כמו שאומרים. לכל דבר יש מקום בלב וכל דבר נשמר בתוכו. כל אלימות וכל פחד. ועכשיו הלב ימצהא מקום להכניס את הפחד הזה. כשיגידו את המילה מלחמה הפחד הזה יצא מהמקום שהלב מצא לו והוא יכנס לתוכי. את כל הדברים שקרו במלחמה הזאת אני יזכור וגם את כל האזעקות וכל הבומים.. אז תיזכרו שהלב שומר הכל ולא שוכח.

כותרת: נמאס

לי נמאס לרדת למקלט ביום בצהריים ובאמצע הלילה, ולשמוע אזעקות מעצבנות ובומים חזקים, ואני מקווה שהמצב הזה יגמר מהר, לפני שהחופש יגמר, ואם הוא לא יגמר לא נוכל לילמוד בביה"ס.

כותרת: נתראה בשנת הלימודים החדשה

היי מורתי, אמא סיפרה לי שהתקשרת. אני לא כולכך מבלה בחופש בגלל המצב אבל אני משחקת במחשב וקוראת ספרים עושה תשבצים ועושה יצירה. אני כבר מחכה לדאות מי תהיה המורה שלי. אני עוד מעט יתחיל לקנות דברים לכיתה ה' - מחברות, קלמר ואת כול מה שצריך. אצלנו מתארכת דודתי מנהרייה עם בנה התינוק. אני גם מדברת עם אפרת, גל, שובל ורז. אני שומרת איתם על קשר. אבל הכי מבאס זה שאבא שלי גויס ואני מתגעגעת כולכך. טוב זהו נתראה בשנת הלימודים החדשה. להתראות.

אחד מלקחי המלחמה האחרונה הוא שמערכת החינוך והתרבות צריכה להמשיך ולתת שירות גם בעת חרום לתלמידים, למורים ולהורים. ואכן, מערכת החינוך והתרבות בחיפה מכינה תכנית לניצול התקשוב ורשת האינטרנט בזמן חרום בהיבטים הבאים: ההיבט התדרוכי-אינפורמטיבי, ההיבט הלימודי-אקדמי, ההיבט הרגשי-אפקטיבי, וההיבט החברתי ובלווי בשעות הפנאי.